

หักดิบเคมี..ดินดีผลไม้อร่อย

ไม่ใช่เรื่องง่ายที่เกษตรกรไทยจะลุกขึ้นมาหักดิบโดยไม่ใช้สารเคมีเลยท่ามกลางโรคระบาดพืชรุนแรง แต่ตัวอย่างของ **ป้าประหยัด ปานเจริญ** หัวหน้ากลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ ต.บางช้าง อ.สามพราน จ.นครปฐม คือบทพิสูจน์ของการต่อสู้ เพื่อย้อนกลับสู่วิถีทำสวนแบบไทย ๆ เมื่ออดีตที่พึ่งพาระบบนิเวศหรือที่ในยุคนี้เรียกกันว่าอินทรีย์

“ป้าทำฝรั่งเกษตรอินทรีย์มา 10 ปีช่วงนั้นทำแล้วไม่ประสบความสำเร็จเมื่อทำเป็นอินทรีย์ออกมาแล้วแต่ปรากฏว่าตลาดไม่มี ช่วงนั้นขายรวมกับเคมี เราไม่ได้อะไรมา แม่ค้าคนกลางบอกว่าฝรั่งเราไม่

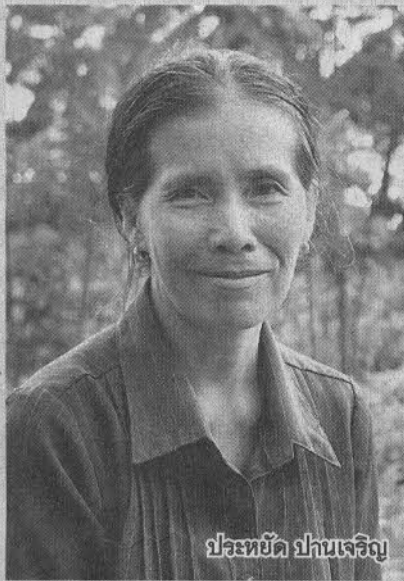
“เราศึกษาในเรื่องสมุนไพรน้ำหมักและตัวจุลินทรีย์ต่าง ๆ ได้ทั้งทีมงานสวนสามพราน ทีมงานกรมพัฒนาที่ดิน มาศึกษาว่าจะใช้อะไรมากำจัดแมลงวันทอง เขามองว่าปลูกผลไม้ อยากรู้ต้องใช้เคมี ถ้าใช้อินทรีย์ทำไมได้เพราะไม่สามารถจะสู้แมลงวันทองได้ เมื่อเจอกับนักวิชาการก็แนะนำว่าให้หมัก ใช้ข้าววน้ำ หนุ่ยล้างช่วงหมักกับน้ำตาลทรายแดง ใช้เวลาประมาณ 3 เดือน เอา 3 ตัวมารวมกันแล้วไม่ฉีดปรากฏว่าสู้แมลงวันทองได้ดีกว่าเคมี ตอนนั้นประสบความสำเร็จเรื่องแมลงวันทอง”

ปัญหาแมลงวันทองคือปัญหาใหญ่ของ

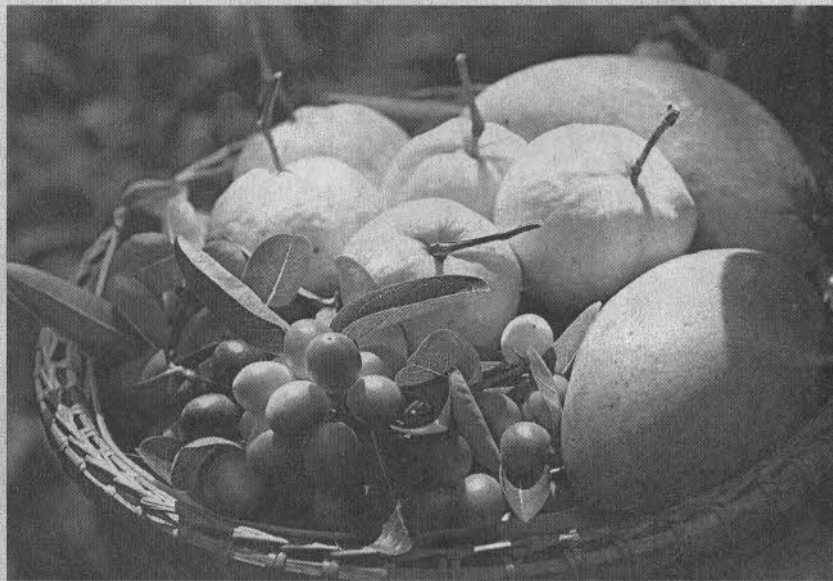
สามารถยืดเวลาเก็บได้ถึง 2 เดือน ปลอ่ยให้ผลไม้แก่ตามธรรมชาติ

เทคนิคทำให้การเกษตรอินทรีย์สำเร็จ ปัจจัยสำคัญคือการเอาแรงช่วยเหลือกันระหว่างชาวสวน เพราะกฎเหล็กของการทำอินทรีย์ต้องห้ามใช้ยาฆ่าหญ้า ดังนั้นหากเวลาตัดหญ้าทำแค่ 1 หรือ 2 คนชาวสวนจะท้อ พอตัดหญ้าเอาไว้ในแปลงก็สามารถย่อยสลายเป็นปุ๋ยโดยธรรมชาติ

วิถีของชาวสวนสามพรานแบบเดิมนั้นสวนจะต้องโล่งเตียนไม่ให้มีหญ้ารก ไม่เช่นนั้นแมลงของเจ้าของสวนนั้นเป็นคนนี้เลย

ประหยัด ปานเจริญ

สวย เราต้องกลับไปเอาเคมีมาช่วย เราทำไปค้นหาลตลาดเรื่อยไปจนเกือบ 10 ปีเรายังไม่ประสบความสำเร็จ แต่เราก็คิดว่าเราอยากจะทำอินทรีย์อยู่ เราจึงใช้วิธีผสมผสานคือใช้เคมีช่วยเป็นบางครั้งเมื่อมีโรคระบาด”

ป้าประหยัดบอกว่า เมื่อมาเจอตลาดที่ว่าเราแน่นอนแล้ว อย่างสามพรานโมเดลเราก็เลยคิดว่าถึงแม้เราไม่ใช้เคมีเราก็มีตลาดได้ และให้ราคาผลผลิตดี จึงเริ่มต้นใหม่ทำแบบจริงจังตั้งเป็นกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ตำบลบางช้าง

ป้าประหยัดมีพื้นที่ทำสวนอยู่ 80 ไร่ แบ่งแปลงเป็นปลูกชมพู ฝรั่ง มะม่วง ส่วนสมาชิกในกลุ่มรวม ๆ กันมีพื้นที่ปลูกอยู่ 20 ไร่ แต่ในจำนวน 100 ไร่เศษมีบางแปลงที่มีการใช้เคมีอยู่บ้างแต่ใช้ส่วนน้อยมาก

วิธีการปลูกพืชแบบไม่ใช้เคมีเหมือนกับการเข้าสู่โรงเรียนอีกรอบ ฉีกทั้งวิธีการปลูกพืชแบบเดิม ๆ ที่ต้องใช้ยาเคมีกับแมลงต่าง ๆ เหมือนที่ทำตาม ๆ กันมา

ชาวสวนผลไม้ เป็นอีกสาเหตุที่ชาวสวนไม่กล้าหยุดการใช้เคมี เช่นเดียวกับการหยุดเพลี้ยระบาด จากการลองผิดลองถูก จนได้สูตรว่าต้องใส่ข้าวหมักกับน้ำตาลทรายแดงปรากฏว่าได้เห็นผลเพลี้ยร่วงต่อหน้า

สิ่งหนึ่งที่ป้าประหยัดบอกว่ายังจัดการไม่สำเร็จสำหรับชาวสวนฝรั่งคือมดต่าง ๆ แม้จะเอาชีวภาพที่คิดไล่แมลงวันทองมาใช้แต่คิดไปลักพักมดก็กลับมาอีกทำให้ผลฝรั่งไม่สวย และสร้างความรำคาญให้กับลูกค้า

“พอลูกค้ามาเลือกซื้อป้าราคาถามว่ามดไต่ต้องทำเพราะมีระบบนิเวศร่วมกับอินทรีย์ก็ต้องพบพวกเขาอยู่ร่วมกับพวกเรานะ” ชาวสวนอินทรีย์ฝากถึงลูกค้า

ย้อนไปเมื่อช่วงเริ่มต้นของการทำเกษตรอินทรีย์ ฝรั่งของป้าประหยัดกลายเป็นฝรั่งตกเกรดเหลือประมาณ กก.ละ 10 บาทเพราะผลไม้สวย ซึ่งกระบวนการทำให้ฝรั่งลูกสวยขาวเต่งนั้น ชาวสวนต้องใช้ฮอร์โมนเร่งให้แก่ เมื่อห่อแล้วต้องรีบเก็บภายใน 1 เดือนครึ่งไม่เช่นนั้นผลจะสุก ต่างจากปลูกแบบอินทรีย์

“คนที่ทำใจไม่ได้คือเจ้าของที่ดินทำสวน เขาบอกไม่ให้เขาทำหรือเพราะทำที่รัก เขาไม่เข้าใจว่าการที่เตียนจะไม่ทำลายระบบนิเวศของดิน” ป้าประหยัดเล่า

ผลไม้ที่ปลูกแบบอินทรีย์นั้นดูตามล่านั้นจะต่างจากเคมีที่ผิวไม่สวย เรียบเนียนแต่ถ้าเรื่องรสชาตินั้นวิเศษกว่า

“ตอนไปออกตลาดนัดสุขใจสำเภาไร่ที่ไทยพาณิชย์ ลูกค้ายอมซื้อตามองแล้วไม่อยากจะเพราะลูกไม่สวยเพราะไม่ใช่เคมีแต่เราใช้อินทรีย์ทั้งหมด ทุกคนได้ชิมไม่มีใครเดินออกไปแล้วไม่ซื้อบอกว่าฝรั่งอร่อยกว่าที่ซื้อตามท้องตลาด” ป้าประหยัดเล่าและยังบอกด้วยว่านอกจากฝรั่งแล้วชมพูทับทิมจันทร์ที่ อ.สามพราน เป็นแหล่งปลูกสำคัญ แต่เมื่อปลูกแบบอินทรีย์สิ่งที่สังเกตได้ว่าผลจะไม่มีสีแดงคล้ำจนถึงเข้ม ถ้าเห็นเช่นนั้นคือการฉีดสารเร่ง แต่รสชาติของชมพูอินทรีย์จะหวานกรอบกว่า

ยุคนี้พืชผักผลไม้ปลอดสารเคมีคืออาหารที่ปลอดภัย